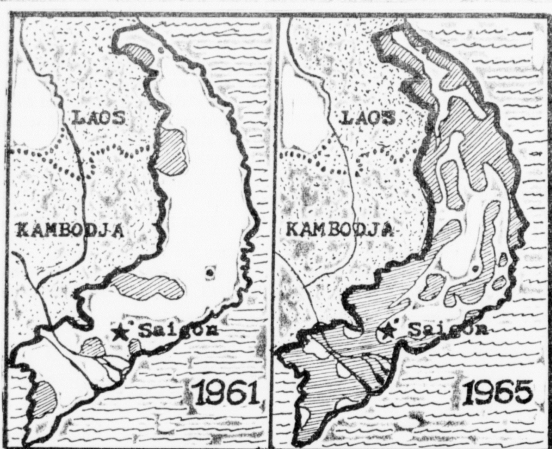

25 ára kríggj í Vietnam

Í VIETNAM HEVUR NÚ VERIÐ KRIGGI Í 25 ÁR. ALT BYRJADÍ, TÁ JAPANESARARNIR TÓKU INDOKINA. SUM HEVÐI VERIÐ HJÁLAND HJÁ FRANKRIKI; IÐ VAR JARÐLAGT AV TYSKINUM. OG EINKI SÆR UT FYRI ENDANUM ENN — UTTAN SO AT BÆÐIR PARTAR KOMA ASAMT UM EINHVGORJA SAMRÁÐINGARLOYSN; MEN TAÐ ER VALLA TRÚÐLIGT

Undir japansku hersetingini varð skipað ein mótstöðuorsla, ið fekk navnið Vietminh. Henda orsla varð so sterk, at tá í japansesararnir náttu taka til rýningar í 1945, létu teir alt stjórnavald í hendurnar á hesi orslu

Strikaðu okini á fyrri kortinum visir, hvussu stórt lendaoki, kommunistarnir høvdu vald á í 1961, meðan tað á seinra kortinum — sumleiðis við strikum — verður vist, hvussu stórt valdøki kommunistanna er í dag.

HJÁLANDAKRIGGIÐ

Í 1945 komu franskmenningar aftur, og tað er sama mannagongdin vietcong-herrmennir brúka móti stjórni í Suðurvietnam.

Slagið við skansin Dien Bien-Pu í 1954 endaði við endaliga sigrinum yvir franskmenningum, sum tá høvdu meira enn 400.000 hermenn í landinum.

Síðan kom Geneve-fundurin, har størveldini sæmdust um at býta Vietnam í tvíningar — við eini breiddugrad sum marki, á sama hátt sum í Korea. Tá sluttu megm-parturin av vietnamherlønnum norðureftir, rýmdu úr Mekongdelta-tainum, har umleið 60 pst. av fólkinum í Suðurvietnam býr. Norðanfyrri skipaðu teir nú eitt fólkaðemokrati.

DIEM-STYRIÐ

Í Suðurvietnam valdu teir landsins sterkasta politikara Ngo Dinh Diem til forseta. Tvíningar vóru orsakirnar til, at hann gjordist einræðisharri. Fyri tað fyrsta høyrði hann til katolska minnilutan í landinum, og bara av hesi orsak kom hann í andstöðu til tey 70 pro-

sentini av fólkinum — buddhistar-nar. Síðan komu aðrir trupulleikar upp; tveir buddhistiskir trúðar-hókar komu í blóðugt religions-kríggj, og seinri reisti fólkið í landinum seg móti stjórni.

Diem byggi upp ein sterkan her og eina sterka valdsmegi. Men stórt vald hann tók sær fyrri at kunna fremja hernaðarlígu til-tøkini, sterkari gjordist andstöð-an móti stjórni hansara.

Amerikanarnir, sum eiga mun-andi lut í, at Vietnam fekk sjálv-styri, tí teir ikki vildu styðja hjál-landakríggi franskmanna, vóru so smátt farnir at fáa fótalesti í Sal-gon longu í 1951. Undir Diem-stýrinum gjordist ávikan teirra stórrí. Teir roknaðu við at kunna skipa Suðurvietnam sum eitt demo-kratískt ríki — eitt mynsturland mótevgis fólkaðemokratium í Norðurvietnam. Men teir tóku ikki vietnamesararnar uppí rokniðykki-ð — og serstakliga ikki Diem.

Fyri at berjja niður vietcong-herin, sum eftir amerikanskari meitan vóru kommunistiskir upp-riðsmenn, sendu teir fleiri og fleiri óhernaðarlígar ráðgevarar til Vietnam. Amerikanskir her-menn vóruð serliga vandir til anti-guerillakríggi.

UMFATANDI KRIGGI

Sum nýggi valdsmegi í Suður-

vietnam kom nú landsins hervald og hansara — í mongum fornum amerikanskavandu — offiserar. Tað var hervaldið, sum at enda gjordist av við Diem-styrið og hansara fam-líju, sum hevði tikið við eina-veldinum. Men teir høvdu einki veruligt at seta í staðin fyri, so-leiðis at vietcong-herurin nú er í eins góðari stöðu sum í 1954, tá teir gjordu enda á franska hervald-inum.

Amerikanska tiltakið var mun-andi skert av tí, at teir at berjja við uppfataðu bardagan sum eina uppreisn móti stjórni, og tí ikki vildu víða bardagan út um suður-vietnamesiskt landamark. Seinasta hálva árið eru teir komir til ann-að úrslit av sínum metingum og hava bumbað hernaðarmál í Norð-urvietnam og samferðslumál í gramalandinum Laos.

Hendingarnar í Tonkingflog-vanum seinasta hest, har norður-vietnamesar herjaðu á ameri-kansk herskip færdi við sær, at amerikanskir gjerdur bumbó-ðlop á herstöðir í Norðurvietnam og seiaru hava teir framt hevandi arðlók, hvortá ferð viet-cong-hermennirnir hava gjørt óv mikið um seg.

Hetta er prísurin fyri eitt mannalív

Amerikanski verjumálaráðharrin McNamara roknar við, at um teir í USA ikki gera bumbuskýli og ikki hava anti-missis-rakettir, verða 150 milljónir amerikanar dripnir undir einum atom-álopi.

— Sjáldum um vit frá nú av og fram til 1976 brúka 175 milliardir krónur til bumbuskýli og anti-atomrakettir verða 80 milljónir amerikabúgar at lata lív undir einum atomlopi — og higartil eru slíkar verjuætlanir ikki ko rægt sum komnar uppá pappirið. T. v. s., at tað verður at kosta 2500 kr. at bjarga hvørjum einstakum av teimum, sum eftir líva aftaná álopið, segði McNamara.

Í 1970 verður íbúgvatalið í USA 210 milljónir, og McNamara kom við hesum útrokningum:

— Um vit einki lata til bumbus-kýli og rakettverjuna, verður eitt atomálop at kosta 140 milljónir mannalív.

— Um vit lata 35 milliardir krónur til hesi endamáli, verður talið av dripnum at minka niður í 120 milljónir.

— Um vit brúka 105 milliardir krónur, verður talið av dripnum 96 milljónir.

— Um vit brúka 175 milliardir krónur, verður talið av dripnum undir einum atomálopi á USA 78 milj.

Sankta Pætur er funnin

Alt talar fyri, at teir nú hava funnið jørdisku leiðirnar av Pæt-ur, herisveini Jesusar, sum varð tðin av í árinum 65 — t.v.s. 1900 árum síðan

Ein universitetsprofessari í Rom sigur, at teir nú hava funnið tær hornvu leiðirnar av apostlinum Pæturi undir Sankta Pæturs basilí-kani í Vatikaninum.

Margherita Guarducci, sum er professari í gríkskari fornfrøði, hevur undir basilíkan funnið leiðirnar av einum 60–70 ára gomlum manni, sum eftir øllum at døma mugu vera av Pæturi.

Í rúminum funnu teir eisini nak-að av mold, sum við nærri kann-ingum visir seg at vera sama slag sum moldin í upprunaligu grov Pæturs.

Afturat moldini og beinagrindini funnu teir leiðir av gyltum og reyðum klæði, sum eftir metan teirra visu má vera av tí víðis-mikla klæði, sum leiðirnar av Pæturi vóruð íkleddar, tá teir undir Konstantin, keisari (umleið 280 — 337) vóruð fluttar frá grovini til

rúmið undir minnisvarðanum, keisarinn reisti honum.

Hildið verður at Sankta Pætur leið blóðvitisdeyðan undir Nero keisara.

* men tað tykjest mongum heldur * rangvøgt, at Erlendur Patursson * sum formaður fiskimannafelags- * ins undan seinasta valið sendir út * ein boðskap til allar fiskimenn * um ikki at velja Kjartan Mohr, * tí tað einans styrti um reidara- * valdið á tingi og minkaði til- * svarandi um umboðsvald fiski- * menna, og síðan sjálvar fara at * geva sama Kjartan Mohr alt * valdið á tingi og í landsstýri — * buktina og báðar endarnar.

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Krigstrygging	Tilf. 1090
Føroya Sjóváttrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukkutrygging	- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vøkur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.

Verður Nasser at fáa somu lagnu sum Hitler?

Nú í tíðini tykist vera lætt at ferðast, annaðhvørt tað er við tóki ella flogflari, hjá teimum sum hava ráðini, tí tað kostar at ferðast, og Walter Ulbricht nýtir eisini høvi at fáa stuttleika av hesum hent-leikum. Er hann farin á vinar-vitjan at hitta óhugnaliga muham-edsmannin og anti-semittin Nasser á máli. Um hetta er tí, hann hevur ov fjar vinnar annars, heima ella útlandandi, er einki upplýst higar-til. Hetta er sjálvsagt alt menni-skjansligt, og soleiðis sæð eiga vit á óngan hátt at skapa óviltja hvorki móti øðrum ella øðrum teirra!

Hjá okkum her heima kann tað sigast, sum onkur hevur havt á orði, at tað bæði er ópraktiskt og vildi gjóði stórar fyrirumir, um ferurnar hjá fólki vóruð lagdar til rættis eisini til veturin, so kundi mong teirra fingið meira sól í sal og sinni, meiri býtt yvir árið; veðururlag okkara er jú keðligt og skiftandi, sum vit olli vita, summar-arið er ofta fátækt við sól, lítið summar, at rokna, og vita, hvat veturin er, er einki niðandi, mjórka-tungt atlantiskt oyggjaklima. Tað eru summi, ið hava tikið læru av hesum, og annars, um so skuldi verið, við tí møgulega vundið heilsu eins frægt og undir lækna-viðgerð. Jú, sólín kann eisini vera heilsugevandi, og Harrin havi lov fyri tað!

Annars hevði ikki verið torført at gítt, at Hitler mundi eisini tikið av bódnum at vitja Nasser, um hann høvði verið til, og fekk óivað eins góða móttøku ella, ikki verri. Tað kundi roknað við, at hann á velkomstfundinum hevði givið inn-bjóðing afturimóti, í stundini, — Nasser kann so royna, hvat hann vil, men vápn hansara munnu duga lítið ...

Í hesum døgum hoyra vit eisini um, at A-maðurin Luðvig Erhardt í sínum lagi skal vera í dopurhuga í politisku stöðu síni mótevgis Gyð ingalandi og Egyptalandi. Tað eru teir, sum halda, at har mátti ikki verið nógvar ivingar hjá honum. Torir ikki at fornerma Nasser.

Um vit høvdu góð floglíkindir, kundu vit eins og Ulbricht av og á gjørt ein túr suðureftir, bæði til Egyptalands, og har fyrst og fremst sæð undurverkin pyramidurnar, og til Palestina, har vit óivað vildu sæð enn stórru undur. Tað mátti ikki verið av leið at hildið, at vit eisini áttu at etið av fruknum teirra, sum vit guldú kontant (ella við fiskavörum). Tað eru alt góð-ar fruktar. Enn eru vit ikki komnir so langt. Tó — tað er als ikki til ráða at taka at ganga tefnin líka úr Danmark — haðani mong «vallfartar» — hvat menn hiðani sigast hava gjørt og hava skrivað bókur um hesar sjáldsomu ferðir — og hava kanska gjørt mongum okkara fyrri skommum, ið ikki sæð hava Landið og kortini hava góð-ar ferðamøguleikar.

Í hvørt fall man tað hava undrað mangan, at vit ikki langt síðan eru komnir í handilsligt samband við Ísrael.

orange.

Harra blaðstjóri,

Gerið so væl at hýsa hesum fáu reglum.

Her í bygdini er blivið eitt ræðuligt óskil við hundum, tað er blivið eitt ótal av hundum sum renna eftir seyði alt árið runt, bæði í brunditíðni og meðan ærin gongur við lambinum og ikki minst í lembingini. Hetta er ein sorgarleikur í her fer fram og tað fer mangt lambið fyri skjótt.

Her er nakað at gera hjá leg-tingið og landsstýrið. Summi hava hundin fastan og stendur ta og goyr so at seyður ikki torir nær ella námind av hesum óargadýr-um.

Her má nakað munandi gerast, skjótt tað nærkast seg til lembing. Eg havi uppskot um, at sett verður reinið forboð at hava hund hjá øðrum enn seyðamannum og bóndum, og at um einhvør annar hevur hund, so at álagt verður sýslumanninum at koma og beina fyrri hundinum so hvørt, sum teir verða angivnir.

Eitt annað uppskot havi eg og tað er, at fólks sum álíkavæl hava hund, koma at gjalda 2000 kr. í skatt um árið, deilt millum kommu nu og landskassan.

Góðu tingmenn fá skil á hesum nú, og havi ikki álið landsstýr-inum, og vendi mer tí javnaðar menn, vóni at teir greiða hetta her

Hetta var hjartasuff mitt.

Bygdarmaður.

ITALSKA U-LANDIÐ

Ítalski ókonomiráðharrin Gio-vanni Pieraccini hevur lagt fram eina 5 ára ætlan, hvørs høvuðs-endamál er at fáa fátæka Suður-italiú á lædd við idnaðarokini í Norðuraliú.

Pieraccini vil við ætlanum sín-um útbýgja skúlskapin, seta í verk fólkapensjón, byggja ódýrari seðhus, útvega 82.000 sengjaplast á nýggjum hospitalum, hara 70 pst. í Suðuraliú.

Afturat hesum skulu jarnbreytir-nar nútímasgerast, og ein nýggi skattaskipan skal setast í verk.

»Um hernaðarmálið — eitt av málunum, ið hava borið Tjóðveldisflokkinn upp í landsstýrið — er vorðin spjál-som togn. Í 24. septembere eru tey »ófrávikiligu krøv-inie tódnað niður í skikkiligg hjartasuff« (Framm)